І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: BArcly 7-5337 BArcly 7-4125 — Тел. з Ню Йорку: — УНСоюз: 435-8740

РІК LXXIV. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, FRIDAY, FEBRUARY 10, 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛЮТОГО 1967 No. 25. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Четвер, 9-го лютого, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ВІЛЛАРД ВІРЦ, зізнаючи в Спільній Конгресовій Економічній Комісії, заявив, що Уряд не буде цього року встановлювати висоти, до якої могли б робітники й працедавці збільшити заробітні платні під час заключування нових договорів про працю. До недавна ця висота становила 3,2 відсотка, але ані робітничі організації ані працедавці не придержувалися її, і тепер вона не обов'язує. Вірц сказав, що суспільство знає, коли робітники порушують дозволене збільшення заробітків, але громадянство не знає, коли це роблять працедавці.

ПІВНІЧНО - АМЕРИКАНСЬКА ПОВІТРЯНА ОБОРОНА перенеслася до приміщень, які находяться під горою 1,400 стіп заввишки, що стоїть зараз коло міста Колорадо Спрінґс, в стейті Колорадо. Ця Команда має слідкувати за всіми тими сателітами, які кружляють в космосі. Перенесення цієї Команди, що називається Норад, почалося в квітні м.р., і закінчилося 6-го лютого ц.р. Будова нових приміщень під горою Чієнн коштувала 142 мільйони дол. Перенесення цієї Команди до приміщень під горою сталося тому, щоб охоронити її проти можливого ворожого налету.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН НАГОРОДИВ в Білому Домі 11-ох науковців Національними Медалями Науки за їхні наукові заслуги для ЗДА. Президент в промові закликав американських науковців до більших зусиль на науковому дослідному полі. Президент сказав, що науковці повинні старатися робити нові відкриття, а не тільки потверджувати старі наукові правди. Наукові досліди й винаходи вже продовжили життя людини, полегшили їй працю та збагатили скарбницю нашої мудрости. Великі інвестиції в науку, казав Президент, виплачуються. Нагороджені науковці — це біохеміки, фізики, біологи, хеміки, ентомологи, генетики та інші.

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ РЕКОМЕНДУЄ покликувати до обов'язкової військової служби наймолодші річники з тих, які чекають на чергу у віці від 18-ох до 26-ох років. Досі до військової служби покликували найстарші річники. Ця сама Комісія пропонує, щоб ступнево скасувати відкладення військової служби тим юнакам, які студіюють в коледжах або в університетах. Згідно з пляном Комісії до військової служби мали б покликувати тих юнаків, які мають клясифікацію 1 - А або є здібні до військової служби, за допомогою жереба. Ця Комісія складається з 20-ох членів, її найменував Президент в липні 1966 р.

ДОСВІДИ З МИШАМИ ВИЯВЛЯЮТЬ, що люди на Місяці повільніше росли б, менше важили б і скорше вмирали б, як на Землі. Людина важитиме на Місяці шосту частину з того, що вона важить на Землі. 180-фунтова людина буде важити на Місяці тільки 30 фунтів. Науковці вивчають на мишах, що сталося б із тією людиною, яка кілька років прожила б на Місяці. Її шість разів важче було б піднести ногу, як на Місяці. Досліди з мишами переводить д-р Джіро Ояма з Дослідного Центру при Крайовій Аеронавтичній і Космічній Адміністрації. Для мишей створюють на Землі умови життя, які існують на Місяці.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ТВЕРДИТЬ, що Мао Тсе-тунґові вдалося викинути двох головних проводирів опозиції — президента Комуністичного Китаю Лію Шао-чі і генерального секретаря компартії Тенґа Гсіяо-пінґа — з усіх їх державних і партійних становищ. Однак не відомо, як і коли це сталося, бо Центральний Комітет китайської компартії радив востаннє ще в серпні мин. року, а т.зв. Крайовий людовий конгрес, найвища законодатна й конституційна установа, зібрався був останній раз ще в 1965 р. Водночас добре поінформовані японські газети впевняють, що не зважаючи на „чистку", що її Мао Тсе-тунг переводить у державі, низи продовжують гостру опозицію.

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТИЗАНИ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗВІЛЬНИЛИ 28-річну французьку журналістку Мішель Рей, яку схопили були місяць тому в полон, коли вона їхала була самітня автом впоперек Південного В'єтнаму. Комуністи зодягли її в свій одяг — чорну піжаму, плоский капелюх і гумові капці та звернули всі її речі. За найприкрішу свою пригоду у тритижневому полоні вона вважає 4 години, що їх пережила в тунелі партизанів під час американського летунського й гарматнього бомбардування.

КОМУНІСТИЧНІ САТЕЛІТСЬКІ ДЕРЖАВИ, ПОЛЬЩА і СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ЗГОЛОСИЛИ формальні протести в Пейпінгу проти зневаження їхніх амбасадорів та інших членів амбасад хуліганськими „червоногвардистами". „Червоногвардійці" зупинили на вулиці Пейпінгу автомобілі польської і східньо-німецької амбасад, витягли дипломатів на вулицю й обкидали грубими лайками, подерли прапорці на автах та помазали машини різними фарбами.

ДУХОВНИЙ І ПОЛІТИЧНИЙ ЛІДЕР ТИБЕТСЬКИХ ВТІКАЧІВ в ІНДІЇ ДАЛЯЙ ЛЯМА ВИЯВИВ, що коли 25 серпня м.р. вперше вдерлися до Тибету китайські „червоногвардійці", то вони зневажили й здемолювали центральну буддистську святиню в столиці Тибету Льгазі. Тепер перепачковано з Тибету до Індії дві голови, що їх китайські хуліґани відбили із статуї Будди, що мала 11 голів і тисячу рук: це була найбільша пам'ятка тибетських буддистів із 7-го сторіччя

З'ЇЗД МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ САТЕЛІТСЬКИХ ДЕРЖАВ ВІДБУВАЄТЬСЯ у ВАРШАВІ, а не в Східньому Берліні. Сталося це внаслідку заяви Румунії, що вона збойкотує той з'їзд, якщо він буде відбуватися в Східньому Берліні: Румунія ображена напастю керівного східньо-німецького щоденника „Носс Дойтчланд", що таврував Румунію за рішення обмінятись з Західньою Німеччиною амбасадорами.

БРИТАНІЯ РІШИЛА ВІДКЛИКАТИ дві третини своєї залоги з Мальти та залишити там тільки 1.400 військовиків. Водночас буде закрита на Мальті головна кватира британської Середземноморської фльоти. Після втрати Індії та Суезького каналу — ліквідація британської фортеці на Мальті вважається найбільшим ударом по престижі Британії, як морської імперії. Острів Мальта був в посіданні Британії від 1814 р., а в 1933 став коронною колонією. Діставши в 1964 р. самостійність, Мальта все ж признала Британії морську базу, яка давала праці к. 6.000 мальтанців. На цьому тлі настав тепер між Мальтою і Лондоном гострий спір.

ПІДГОТОВА ДО ЛЕТУ „АПОЛЛО" ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Не зважаючи на страхітливу смерть трьох астронавтів під час підготовних праць до старту космічного корабля „Аполло" реалізація цього проєкту продовжується. На фото: астронавт Френк Борман прикріплює шолом Рональдові Евенсові, одному із астронавтів залоги „Аполло".

Східні стейти Америки відгребуються з-під грубого снігу

Ню Йорк, Н. Й. — У вівторок 7-го лютого до східних стейтів ЗДА надійшла сильна сніговія, яка в попередніх днях бушувала в середніх та західніх стейтах і спаралізувала всі роди транспорту майже на два дні. Всі летовища у вівторок 7-го лютого, а частинно ще і в середу 8-го лютого, були нечинні. Поїзди курсували з великим опізненням. Те саме було з автобусами. Рух авт в Ню Йорку майже зовсім був припинений, бо вулиці були покриті 13-цалевою верствою снігу. Всі школи, від початкових до університетів були закриті в середу, нормальне навчання почалося аж в четвер 8-го лютого. У вівторок майже всі підприємства закінчили працю на три - чотири години вчасніше, щоб працівники могли дістатися додому, бо сніговія тривала аж до півночі. Та все таки на залізничних стаціях і на стаціях підземної залізниці був такий натовп пасажирів, що важко було дістатися до возів, і деколи приходило до бійки між тими нетерпеливими особами, які якнайскорше хотіли дістатися до вагонів. Снігові кучеґури стоять вздовж вулиць Ню Йорку, бо плуги позгортали сніг з-середини вулиць. Авта стоять по вулицях, майже вкриті снігом з усіх боків, бо їх прикрили і тим снігом, що його мешканці домів відгорнули з хідників. В четвер, 9-го лютого, міста приходять до нормального життя, хоч снігу повно, що є радістю для дітей.

Сніг завіяв також „Свободу"

Велика сніговія минулого вівтірка, 7-го лютого, що пронеслася над східніми стейтами Америки, паралізуючи в великій мірі комунікаційний рух у містах та, зокрема, у великій метрополії Ню Йорк - Ню Джерзі, не оминула, очевидно, і „Свободи". Правда, не зважаючи на сніговію та всі зв'язані з нею комунікаційні труднощі, всі працівники в Головній Канцелярії УНС і в „Свободі" зголосилися до праці, але „Свободу", що друкувалася у вівторок з датою середи, 8-го лютого, пошта прийняла щойно в середу, 8-го лютого, а того дня „Свобода" з датою четверга, 9-го лютого не появилася.

Представник Уряду проти запевнення кожному мінімального прибутку

Вашингтон. — Підсекретар в Департаменті Здоров'я, Виховання і Добродійности Вілбур Дж. Коген, зізнаючи на Спільній Конгресовій Економічній Комісії, висловився проти того проєкту щоб всі американські родини мали запевнений такий мінімальний прибуток, який дозволив би їм бути не в тій групі населення, яку зараховується до категорії вбогого населення. До цієї категорії населення зараховується тих самітних осіб, прибуток яких менший від 1,800 дол., і тих подружжя, які заробляють менше, як 3,000 дол. Пан Коген сказав, що коли б схвалено такий закон, який запевняв би всім американцям так званий мінімальний прибуток, то це створило б таку ситуацію, що люди не бажали б працювати, користаючи з державних фондів, які забезпечували б їм пристойне життя. Коген сказав, що виступає проти мінімальних прибутків американцям не тільки тому, що це коштувало б державну скарбницю 11 більйонів дол. річно, але, головно, тому, що це деморалізувало б людей і відганяло б їх від праці.

Президент предложив Конґресові широку програму допомоги занедбаним дітям

Вашингтон. — Президент Джансон переслав обидвом Палатам Конгресу поширену програму допомоги тим дітям, які не мають належної опіки вдома, бо їх батьки внаслідок убозтва не можуть її їм дати. Президент призначає на цю ціль $235 мільйонів в найближчому фінансовому році, що зачнеться 1-го липня 1967. Головною ціллю Президента програми є поширити програму так званого Головного початку, яка обіймала досі дітей в передшкільному віці, на перші роки шкільного навчання, щоб не пропадала праця над цими дітьми, з якої вони користали в передшкільному віці. З поновище згаданої суми $235 мільйонів $100 мільйонів призначені на те, щоб можна було зорганізувати кращу опіку над нелітніми злочинцями та привчити їх до корисної праці для суспільства. Ця сума має бути розділена між стейти та місцеві громади, щоб на місцях можна було краще опікуватися нелітніми злочинцями. $135 мільйонів призначені на поширення програми Головного початку і для дітей в перших клясах шкільного навчання. Діти незаможних батьків мають користати з додаткового навчання в дошкіллях і в перших клясах початкової школи. В програмі Президента є фонди на те, щоб можна було дати допомогу вбогим дітям на організацію літніх таборів для дітей, лікувати зуби та зорганізувати другі сніданки для дітей в дошкільному віці вбогих батьків. В програмі Президента є огляд того, що зробив Уряд президента Джансона в ділянці опіки над вбогими дітьми.

Папа Павло VI і Президент обмінялись зверненнями в справі миру у В'єтнамі

Вашингтон. — Президент Джансон отримав в середу 8 лютого ц. р. листа від Папи Павла VI, в якому Папа висловлює надію, що теперішнє 4-денне перемир'я у В'єтнамі буде продовжене та що воно „може остаточно відкрити шлях до переговорів про справедливий і тривкий мир, який закінчив би великі жертви, покладені у війні, яка триває оце вже від років". Папа висловив своє признання за те, що Президент завжди шукав шляхів до миру та просив Президента зробити в цьому напрямку ще більші зусилля. В 6 годин після отримання того листа від Папи, президент Джансон оприлюднив свою відповідь. Він прихилився цілком до поглядів Папи та пригадав, що південно-в'єтнамський уряд двічі висловив готовість переговорити „з другою стороною" продовжити перемир'я. „Ми приготовані — відповів Президент Папі — говорити в кожному часі й місці та на кожному форумі з ціллю принести мир для В'єтнаму. Однак, знаю, що Ви не можете очікувати від нас зредукування воєнної дії, якщо друга сторона не охоча зробити те саме. Ми готові дискутувати про зрівноважене зменшення активности війська, припинення ворожих дій або про всі інші практичні заходи, які могли б довести до наслідків. Будемо продовжувати наші заходи у справі мирного та почесного полагодження, поки вони не увінчаються успіхом". Папа вислав свої подібні листи також президентові Північного В'єтнаму Го Чі Мінгові і президентові Південного В'єтнаму Нгуєнові Ван Тіє. У своїх зверненнях до в'єтнамських лідерів Папа висловив надію, що теперішнє перемир'я не буде жадною стороною порушене.

За коментарями преси — якщо комуністи не вестимуть воєнних дій також після 4-денного перемир'я, тримаючись своєї пропозиції щодо продовження його на дальших три дні, то й американці і південні в'єтнамці пристосуються до цього і перші не відновлятимуть воєнних дій. З британського, совєтського й інших сторін йде, твердять газети, натиск на американський уряд, щоб використати теперішню перерву у воєнних діях для припинення взагалі дальшого бомбардування Північного В'єтнаму. Совєтський прем'єр Алексєй Косиґін заявив у Лондоні, що „беззастережне і постійне припинення американських налетів проти Північного В'єтнаму є невідкличною передумовою для мирових „розмов". Здається, що закулісові переговори в цій справі йдуть за посередництвом кількох держав. Однак офіційно ЗДА не змінили ще свого становища, що бомбардування Північного В'єтнаму може припинитись тільки на базі паралельних поступок збоку комуністів.

Москва й Пейпінг продовжують взаємні оскарження і лайки

Москва. — Холодна війна, яка йде між Совєтським Союзом і Комуністичним Китаєм прийняла нову оригінальну форму: перед амбасадами СССР у Пейпінгу та Комуністичного Китаю в Москві поставлено могутні радіогучномовці, через які обидві сторони верещать впродовж 24-ох годин взаємні обвинувачення та лайки. До китайської амбасади в Москві передерся гурт робітників з-посеред демонструючої юрби. Вони передали першому зустрічному китайському урядовцеві протестаційне звернення проти переслідування совєтських дипломатів у Пейпінгу, але той китайський комуніст передер совєтський меморіял не читавши його. Комуно-китайський уряд з свого боку проголосив, що він не може надалі ґарантувати безпеки членам совєтської амбасади, покликавшись на загрозу життя і здоров'я, на яку наражені китайські дипломати в Москві. Французька пресова агенція передала з Пейпінгу, що сутньою причиною загостреної нагінки Комуністичного Китаю проти Совєтського Союзу є острах китайських комуністів, щоб у В'єтнамі не настав швидкий мир, якого Пейпінг собі не бажає, — острах перед вибухом в Китаї громадянської війни та бажання перервати безпосередні контакти совєтських громадян з китайцями, від яких большевики дістають відомості про ситуацію в Китаї. Пейпінські власті хочуть — твердить французька преса — відвернути увагу своїх громадян від внутрішніх справ в Китаї і звернути злість китайців в сторону Москви.

Демонстранти зранили індійського прем'єра Індіру Ґанді під час виборчої кампанії

Нью Делі. — Під час виступу індійського прем'єра, пані Індірі Ґанді в столиці стейту Орісса Бубанешварі, на передвиборчому вічі, обкидано її камінням, при чому один камінь поцілив її в обличчя. Індіра Ґанді запитала: „Чи будете голосувати на хуліганів, які кидають каміння? Це не образа для мене, але країни". Зранену пані Ґанді відвезено до дому губернатора, де дали їй першу лікарську поміч та пересвітлено зранену частину обличчя. Однак вона заявила, що внедовзі продовжуватиме виборчу кампанію у користь своєї Конґресової партії. Дивним збігом обставин в тому самому дні президент названої партії Кумаравані Камарай поранився в автомобільному випадку й мусів перервати свою активну участь в передвиборчій кампанії.

У Вунсакеті помер о. Йосип Ґалиш

Вунсакет, Ровд Айленд. — У вівторок 7-го лютого, коли над східніми стейтами Америки була велика сніговія, тут помер на 57-му році життя місцевий український католицький парох, св. п. о. Йосип Ґалиш. Похорон відбудеться у вівторок, 14-го лютого.

Св. п. о. Ґалиш народився в Золочеві, Західня Україна, 31-го березня 1909-го року. Батьки: Іван і Антонина з Котельницьких. Богословські студії закінчив у Львові в рр. 1931-36. Одружившись з Євгенією Семенюком, був висвячений на священика тодішнім львівським єпископом-помічником і сьогодні архиєпископом Кир Іваном Бучком. До Америки приїхав в 1949-му році з европейської скитальщини і від 15-го жовтня того ж року перебував у Вунсакеті. Осиротив дружину і трьох синів: капітана Армії ЗДА Івана та лейтенанта Романа — обидва тепер у В'єтнамі й тому також похорон відложено до найближчого вівторка, очікуючи їхнього приїзду. Третій син Тарас тепер відбуває студії у Військовому Інституті у Вірджінії, де вчилися і його два брати. Похорон у вівторок 14-го лютого, о год. 11-ій перед полуднем з місцевої української католицької церкви.

Іван Поритко очолив Головну Раду Братства УСС

Іван Поритко

При кінці 1966 року переведено кореспонденційним порядком вибори - референдум у всіх Станицях Братства Українських Січових Стрільців — в ЗДА: Філядельфії, Шикаго, Ню Йорку, Клівленді, Дітройті; в Канаді, в Торонті, Вінніпегу, Едмонтоні, Монтреалі; та в Німеччині, Бельгії, Австралії, Арґентині, й Бразилії. В референдумі взяло участь 168 УСС. Вибрано до Головної Ради: Івана Поритка, Андрія Кігічака, Лева Лепкого, Петра Постолюка, Михайла Островерху, д-ра Саву Никифоряка й Івана Данківського. До Контр. Комісії: о. радн. Василя Головінського, Осипа Бандеру й Івана Вінтоняка. До Стрілецького Суду: Осипа Навроцького, Михайла Двеєрського і Івана Тиктора. В дні 4 лютого ц. р. в Ню Йорку відбулося спільне засідання дотеперішньої і новообраної Головної Ради Б-ва УСС, на якім, по звідомленні уступаючої президії та звіті з переведеної прівірки Контрольною Комісією, одобрено діяльність уступаючої Головної Ради. — Нова Рада Б-ва УСС уконституувалася: Іван Поритко — голова, Петро Постолюк — заст. голови, Михайло Островерха — секретар, Іван Данківський — скарбник, і члени: Лев Лепкий, Андрій Кігічак, д-р Сава Никифоряк. Теж оформлено поодинокі комісії, а зокрема Історично-архівальну для забезпечення для історії архівальних матеріялів УСС та продовження публікацій літопису „Червоної Калини", що заплановано продовжувати по виданні ювілейного збірника „50-річчя УСС", що появиться вже при кінці біжучого місяця. В склад цієї важної комісії покликано д-ра Стефана Ріпецького, д-ра Ярослава Гриневича, Петра Постолюка, д-ра Саву Никифоряка і Михайла Островерху. (Аі)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ КОЛ. ВОЯКІВ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцевий Відділ ОбВУА влаштовує в суботу, 11-го лютого ц. р., в горішній залі Українського Літературно - Мистецького Клюбу, при 149 Друга Евню Святочні Сходини членів з родинами, з приводу декорування 10 кол. вояків пропам'ятною відзнакою Воєнного Хреста. Декорування доверши тут ген. Аркадій Валійський. Після декорування відбудеться товариська Зустріч при чаю. Початок о 6:00 год. попол.

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ТОРОНТІ

Торонто. — У неділю, 29 січня 1966, відділ Української Громади в Торонті відбув Річні Збори. Відділ нараховує тепер 125 членів, бувших вояків України. На рік 1967 Збори вибрали Старшину і помічні органи в такому складі: К. Миґаль — голова, д-р А. Моспанюк — секретар, Ю. Бемник — скарбник, М. Кос і А. Славич — члени. Контрольна Комісія: д-р С. Росоха, І. Особа, І. Зварич; Товариський Суд: А. Заяць, С. Теребуш, М. Селешко; Комітет Відвідування Хворих: капелян о. С. Хабурський, М. Шиндак, М. Селешко; Хорунжі: О. Совяк, Д. Коломиєць. Кореспондент: М. Селешко. Збори ухвалили також рамовий плян праці для Відділу на 1967 рік.

У НЮ ЙОРКУ БУДЕ ПЕРЕДАНА ПЛАСТОВА РАДІОПРОГРАМА

Ню Йорк. — Як повідомила Пластова Станиця, тут, у рямцях радіопрограми оо. Василіян відбудеться 10 лютого, о год. 7.30 вечора 10-хвилинна Радіопрограма Пластової Станиці. Від того часу така пластова програма буде передаватися кожної другої п'ятниці щомісяця, в рямцях радіопересилань оо. Василіян.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЩО ПОБАЧАТЬ КІНОГЛЯДАЧІ В УССР У ЛЮТОМУ?

З переліку - огляду „Дивіться в лютому" („Культура і Життя" з 2 лютого) довідуємось, що кіноглядач в Україні не побачить в лютому ні одного нового фільму кіностудій України. Зате він побачить, переважно в дубльованні на російську мову: совєтсько - румунський фільм „Тунель", виробництва „Мосфільм" і „Букарешт", „Я солдат, мамо" — продукції „Мосфільму", „Ночі без ночівлі" — випуску Кіностудії Литви, „Білі, білі лелеки" — випуск „Грузія-фільм", „Прометей з острова Вишевіце" — угорський фільм, „Казка про царя Солтана", „Наташа Ростова" та ін. — російської продукції „Ангел блаженної смерти" — чехословацький фільм, „Любити заборонясться" — румунський фільм, „Здраствуй, маля" — японський фільм про пригоди сина одного ученого, „Гіркий риж" з Р. Валоне — італійської продукції і навіть „Спартак" — виробництва „Юніверсал Інтернешенел — Брайна" ЗДА. З огляду на кількість запропонованих на лютий кінофільмів, можна припускати, що в цьому місяці український глядач взагалі не побачить жадного фільму продукції Київської. Одеської, Харківської і Ялтинської кіностудій, отже, можливо — жадного фільму українською мовою.

„ЧАРІВНИК НЕЗВИЧАЙНОГО СВІТУ"

Так зветься репортаж у „Літ. Україні" від 31 січня про надзвичайного майстра-пенсіонера у Жмеринці Михайла Маслюка. Він виготував „мікроскопічний діючий електро - моторчик. у 120 разів менший від макового зернятка; шахові фіґурки — під мікроскопом людська волосина здається проти них велетенською колодою; золотий гарнесенький замочок і ключик до нього — 2.500 таких замочків умістилися б в середині макової зернини!" і т. д. Автор репортажу дивується, чому такому надзвичайному майстрові не створять відповідних умов на праці, а тримають на 60 крб. пенсії в скромному будиночку, де він має цілий музей своїх унікальних у всьому світі виробів (їх оглядали вже тисячі людей).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Фермент у робітничій верхівці

Двома найбільш характеристичними рисами американського робітництва є його виразно антикомуністичне обличчя і водночас брак амбіції виступати, як одностайна політична сила. Більшість робітництва належить до Демократичної партії: це традиція з 30-их рр., коли політика Френкліна Д. Рузвелта „Нового поділу" і „Справедливого поділу" насправді започаткувала в Америці те соціяльне законодавство, яке в першу чергу мало на увазі покращання становища працюючих і безробітних. Але з розвитком робітничого законодавства і того американського феномену, що американські робітники мають життьовий стандарт найвищий в міжнародному світі праці — партійно - політичне обличчя робітництва дещо змінилося. Свідчить про це вибір республіканських губернаторів у високопромислових стейтах Мишиґену, Пенсилвенії і Ню Йорку та республіканця на посадника в місті Ню Йорку. Конфлікт між правлінням спілки Автомобільних робітників, що має 1,300.000 членів, і верхівкою Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій сполучений також з політичним моментом.

Правда, американські коментатори не однозгідні в тому, чи резиґнація голови тієї спілки автомобільних робітників Волтера Рутера з становища віце-президента АФП-КІО — це вияв політичного ферменту чи радше персональних амбіцій Рутера та його довгорічних дисонансів з президентом АФП-КІО Джорджом Міні. Звертають увагу на те, що 59-річний Волтер Рутер і 72-літній Джордж Міні дуже відмінні своїми вдачами, — що Рутер здавна закидав Міні „диктаторські" манери, і що Рутера дратувало, що Міні має в Екзекутиві названої робітничої централі велику більшість. А втім, „НИ Таймс" підкреслював: „інші робітничі обсерватори вказують на розбіжності між безкомпромісовими поглядами Міні на комунізм і гнучкішим становищем Рутера". Між іншим, Джордж Міні висловився був свого часу проти консулярного договору з Совєтським Союзом, а екзекутива спілки Об'єднаних автомобільних робітників схвалювала такий договір. Джордж Міні підтримує непоступливе становище у В'єтнамі, а Рутер з таким становищем не погоджується.

Названа спілка ще не виступила з тієї робітничої централі, — про це має рішити її конґрес 20 квітня ц. р. Після того, як виключено з АФП-КІО 600-тисячну спілку водіїв, що її головою є ославлений Джім Гоффа, і виступила відтіль 450-тисячна спілка рудокопів, виступлення спілки автомобільних робітників було б, безумовно, значним послабленням поваги американського зорганізованого робітничого світу. Але це не вплинуло б на зміну антикомуністичного обличчя робітників. І треба сумніватися, чи сам Волтер Рутер піде задалеко у своїй „гнучкості" супроти Москви й Пейпінґу, бо він напевно знає, що на цьому програв би.

Про Український Мистецький Фестиваль

На іншому місці в цьому числі „Свободи" подано вістки з України про найновіші театральні вистави та кінофільми, що їх хоче - не - хоче, а мусить побачити український глядач, якщо любить театр і кіно. На десятки нових назв — жадного кінофільму студій в Україні, у кінозалях звучатиме майже виключно російська мова. Не багато кращий стан і в театрі. За вийнятком кількох вистав з клясичного українського репертуару, все інше — це або російська клясика, або сучасні російські театральні пропаґандисти, або ж „п'єси" українського ренеґата Галана. Є в новому репертуарі в УССР навіть найслабша, агітаційно - большевицька п'єса зліквідованого і нібито регабілітованого М. Куліша „Комуна в степах"...

Така дійсність на Рідних Землях мaє бути для нас, вільних українців у вільному світі, ще однією спонукою до того, щоб протиставити тому чужинецько - розкладницькому потокові в окупованій Україні кращі українські театральні вистави, як із клясичного репертуару, так і сучасних українських драматургів. З нагоди Першого Світового Конґресу Вільних Українців, що відбудеться восени в Ню Йорку, варто було б і в самому Ню Йорку, і в інших містах нашого скупчення влаштовувати фестивалі української культури, з показами нових театральних вистав, опер, балетів, кращих документальних кінофільмів, як „Трагедія Карпатської України", або „Українці в Австралії", фільму з Канади „Жорстокі світанки" та ін.

Влаштуванням Українського Мистецького Фестивалю в ЗДА і Канаді восени цього року ми не лише підкреслили б вагу і значення Світового Конґресу Вільних Українців, але й дали б безпосередню відповідь Москві на її народовбивчі заміри в ділянці національних культур поневолених народів, сприяли б розвиткові рідного мистецтва і культури за океаном та й самі, як глядачі, мали б виключну нагоду познайомитися з тими новими мистецькими творами, які чекають на світло рампи у багатьох країнах вільного світу.

Микола Бараболяк

НОВА НІМЕЦЬКА ПОЛІТИКА: ПЕРШІ КРОКИ

Дилему нинішньої німецької політики можна з'ясувати ось так: Німеччина стоїть на перехресті трьох шляхів. Оці три шляхи - завдання це: безпека, об'єднання і позиція Німеччини в європейській спільноті. Вихід на кожний із тих шляхів замкнений рогачкою, а ключі в чужих руках: у Вашинґтоні ключ до безпеки Німеччини, у Москві ключ до її об'єднання, а в Парижі ключ до її позиції в Европі. Нині найважливіше для Німеччини питання — ключ до об'єднання.

Чи можливо відкрити всі ці три шляхи нараз? Завдання, здається, нездійсниме. Що більше, ці шляхи такі суперечні, що виглядає — вибрати один і старатись його відкрити, це значило б автоматично замкнути другий і третій.

Бо коли хочеш, щоб Москва довіряла і погодилась на об'єднання Німеччини, то навіщо тоді американської протекції? А й ідея „третьої сили" в Европі під крилами Франції, чи остаточно не спрямована проти нас? — спитають москалі.

Почнеш нав'язувати надто близькі взаємини з Москвою, то Вашинґтон знову ж готов зле на те подивитись, мовляв, Бог зна до чого можете там договоритись у своєму засліпленому змаганні до об'єднання...

Ось так то німецька політика опинилась у крутежі суперечностей, з яких не легко вимотатись. Тож німці мусять діяти, бо вже доволі втратили, чекаючи, що хтось поліпшить їх долю. Не лишається їм нічого іншого, як почати переконувати Москву, бо там найважливіший ключ, і Німеччина, залишаючись у приязних стосунках із Заходом, може співіснувати на таких же умовах із Сходом. Чи вдасться?

Переконати Вашинґтон, що добрі взаємини з Москвою не можуть пошкодити Америці, мабуть не буде важко, коли заяви Президента і інших американських достойників указують на те, що Вашинґтон вважає політику „будування мостів" і коекзистенції за єдиноправильну в політичних умовах. Тут політика обох держав може навіть зійтись. Трудніше, може, і важливіше знайти в тому напрямі порозуміння з Францією, а ще головніше її підтримку.

Франція вже кілька років кокетує Москву. Всяке порозуміння між Москвою і Парижем по суті спрямоване проти Берліну, бо ж це той спільний їх ворог, від якого вони так потерпіли в минулому. Але ні Москва, ні Франція, ведучи переговори, не замикають дверей перед Берліном, щоб міг він увійти з ними у добросусідські взаємини, очевидно, коли Німеччина „поправиться" і дасть відповідні запоруки. Іншими словами, коли дасть себе взяти так цупко в руки, що перестане бути потенціяльною загрозою для обох партнерів. Москва в цій справі дуже обережна, і не поспішає. І ось тут саме ситуація, в якій Франція може допомогти Німеччині. Чи схоче вона це вчинити? Політика — як торговиця: за відповідну ціну все можна зробити.

Ось чому канцлер Кізінґер почав свої заходи від Парижу. Чим скінчилась його перша розмова з де Ґоллем у половині січня ц. р.? В офіційному комунікаті сказано, що обидва політики обговорили щиро і відкрито всі питання, які стосуються обох держав, отже, без сумніву, в першу чергу питання відношення до Москви. Все це, одначе, тільки підготова до істотних переговорів, що мали б відбутись у Москві.

Що приготування до цих пероговорів ідуть, вказує дуже жвава акція в справі нав'язання ближчих взаємин із сателітними країнами; група представників німецького міністерства закордонних справ виїхала в половині січня до Праги для нормалізації німецько - чеських відносин. Наприкінці грудня м. р. державний секретар Р. Лер виїхав з такою ж місією до Будапешту. Румунський міністер закордонних справ уже відвідав Бон і погодився на обмін амбасадами.

На інтенції німецького уряду супроти Москви вказують виразно заяви міністра закордонних справ Брандта в інтерв'ю для „Вельт ам Зонтаґ" 8 січня ц. р., яке цитується всюди як офіційну позицію німецького уряду. Наведемо деякі цитати з цього інтерв'ю:

„Ми будемо старатися грати важливішу ролю в політиці „стримування." Це одна з передумов рушити німецьке питання вперед... Велику коаліцію створено для того, щоб показати вам, що ціла Німеччина стоїть за урядом... Поділ Европи на дві частини мусить бути зліквідованим... В інтересі всіх нас щоб Европа була здоровою і в такий спосіб стала остосю миру. З нашої точки зору це включає і розв'язку німецької проблеми. Тому ми мусимо засипати пропасть, що ділить Східню і Західню Европу".

„Ми старатимемось, — говорив далі Брандт, — поліпшити відносини з нашим східнім сусідом у всіх ділянках економічного, культурного і політичного життя... Ми хочемо, щоб кожному було ясно, що Бонн не оперує тільки гарними фразами, але вповні щирий щодо відносин із Східньою Европою".

Якщо йдеться про зв'язки з режимом Ульбріхта, то й тут заповіджено основну зміну. Брандт сказав: „Ми не будемо боятися контактів із правлінням другої частини Німеччини, якщо це допоможе німецькому народові і служитиме його справі. Ми візьмемо ініціятиву в свої руки, щоб не допустити до дальшого відчуження народу в обох частинах Німеччини". Брандт навів справи, які не можна поминути у тих зв'язках: перепустки для західніх берлінців відвідувати східніх, міжзональна торгівля і міжнімецькі культурні зв'язки.

Цікаво, що під тою політикою уряду великої коаліції підписався і дав їй наперед згоду також провідник теперішньої опозиції, голова Вільної Демократичної Партії, Ерік Менде, заявивши 5 січня ц. р.: „В нашій політиці об'єднання Німеччини і в нашій зовнішній політиці, ми намагатимемось знайти якнайширшу базу співпраці з урядом". Зокрема Менде підкреслив, що його партія піддержуватиме політику ближчих контактів із Сходом, і заповів, що він сам збирається відвідати незабаром Москву і Варшаву.

Слідкувати за тими німецькими заходами інтересно, бож висліди можуть заторкувати і нас.

УКРАЇНА ПІД МІКРОСКОПОМ

УПІВСЬКА ТЕМАТИКА В „МОЛОДІ УКРАЇНИ"

Відомо, що коли преса в УССР починає писати на якусь заборонену тему, а до таких, самозрозуміло, належить Українська Повстанська Армія, створена якраз 25 років тому, — то це є ознакою, що далі не можна замовчувати, треба „діяти".

Вирішила діяти й комсомольська газета в Києві, під назвою „Молодь України", яка в двох числах з 14 і 15 січня 1967 р., з підзаголовками „Далі буде", надрукувала репортаж Дмитра Криниці „Чекіст". Наступного числа, в якому автор мав би закінчити вихваляння чекіста А. Костенка — або ж пошта не принесла, або ж воно десь „загубилось" на совєтському кордоні.

Коротко про згаданого чекіста. Він — полковник совєтської контррозвідки, Арсен Костенко, родом з „Ахтирки" (замість української назви „Охтирка"). Ще в 1920 році бився проти повстанців Пустовойта, в районі Котельви, якого згодом застрілив. „Славно" пройшов сталінський шлях чисток і розстрілів... Можна б відпочити... Але в 1946 році, в Західній Україні, цього випробуваного чекіста призначено „начальником відділу боротьби з бандитизмом чекістського управління Станиславівської области".

„Поїзд мирно стукотів рейками... в мальовничій карпатській ущелині. Більше половини шляху від Рахова до Станиславова залишилось позаду, коли з-за дерев по вікнах вагонів ударили автомати. Затріщали шибки..." — розповідає „Молодь України" змальовуючи бійців УПА, як ворогів українського народу, німецьких „прислужників", виконуючи партійне завдання: паплюжити й паплюжити борців за вільну, національну Україну.

Що ж робила УПА по другій світовій війні, та ще аж у 1947 році? Газета розповідає: „Вони вдавались до терористичних прийомів боротьби, по - звірячому вбивали місцевих активістів, партійних, радянських, комсомольських працівників"... І далі: „На заклик комуністичної партії робітники, селяни, службовці створювали загони та групи самоохорони для боротьби з озброєними бандами, допомагаючи органам совєтської влади змести їх з нашого шляху". Очевидно, не могли б загони УПА діяти на Станиславівщині і в 1947 р. (війна ж закінчилась на українських землях у 1944 році!), коли б їм не допомагало свідоме українське населення в боротьбі проти нового — після гітлерівців — окупанта.

Півроку перебував згадуваний чекіст у Станиславові, та все, навіть його „кабінет", здавалось йому чужим. „Більшість часу проходила в безперервних поїздках по області. Кілька бандитських груп зліквідовано, але досвідчений чекіст розумів, що це ще не успіх".

Цього разу назву УПА совєтська газета не подала, як то звичайно, в лапках, а навела навіть з великої літери:

„Під виглядом боротьби проти окупантів („Молодь України" не пояснює своїм молодим читачам, яких саме), українські націоналісти створили — „з відома німецьких фашистських хазяїв" — озброєні „банди, так звану Українську повстанську армію. Після розгрому гітлерівської Німеччини ці перевертні перейшли на службу до англо - американських хазяїв". Звичайно, будь - кому служити, але... не Україні!

Називаючи далі героїчних упівців — „бандитами" — квіслінґівський орган „Молодь України" розповідає, що вони перебували зиму в землянках, сіяли страх на большевиків і їх слуг, „сподівались навесні 1947 року знову вийти на поверхню... мріяли кулями зорати землю".

Навіть нагороджений московськими орденами та відзнаками чекіст Костенко не знав — „де чекати їх появи?" Газета стверджує надзвичайну законспірованість УПА та вірність бійців і командирів їх великій справі: „Костенко не знав плянів ворога, не мав стежки до керівництва вовчою зграєю". Ще в тому числі „Молодь України" з 15 січня сказано, що „рядові члени ОУН зрозуміли всю безглуздість і злочинність шляху, на який їх штовхнули засліплені звірячою ненавистю до совєтської влади, але боялися помсти".

Як згадано на початку — наступне число „Молоді України" не прийшло, або ж не було послане, а в наступних вже не було згадки про продовження того репортажу.

В імперській пресі, особливо в іншомовній, у даному випадку — українськомовній, нічого не з'являється отак собі, з ініціятиви якогось журналіста, якщо тема виходить поза рямці колгоспної бриґади та центнерів зерна з такої-то колгоспної ділянки. Коли ж „Молодь України", орган ЦК ЛКСМ України, заговорила про славетну хоробрість й ідейність армію українського народу УПА, то не з доброго дива.

(Єнс)

Леся Лисак

СТАРА ІСТОРІЯ НА НОВИЙ ЛАД

Моя приятелька відвідує мене тоді, коли відчуває потребу поділитися якимись думками й спостереженнями. Вона вміє підмічувати дрібні на перший погляд речі і явища і по - своєму робити з них висновки.

Вона працює у великому американському підприємстві, яке називає „світом, де панує один закон — закон доляра". І власне з цього світу вона приносить цікаві історії, які називає „старими історіями на новий лад". Вона твердить, що суть людських прагнень від віків не змінюється — змінюється тільки зовнішня форма їх вияву.

Марк Твейн написав був історію про принца і жебрака — моя приятелька прийшла розказати мені новітню історію про... президента і послугача. В цьому випадку йдеться не про президента держави, як ми звикли думати, а про головного шефа фірми — її керівника.

Про цього власне „президента" вона вже не раз розказувала. Про те, що його звали працівники „залізним" —і що він таким справді був. Бо як інакше назвати людину, яка ніколи не відпочивала, навіть в неділі. Не мала ніяких вільних днів, ніяких вакацій?

Президент приходив до фірми перший, коли тільки відкривали двері, виходив останній. Кажуть, що він з'являвся навіть уночі перевіряти, чи все в порядку. Кажуть, що він спав всього три - чотири гадини, бо йому шкода було часу на такі „неважні справи" як сон. У президента була родина, діти, але не було часу цікавитися їхнім життям. Його єдиним зацікавленням були справи фірми.

У праці „залізний президент" не визнавав ніяких перешкод, не слухав ніяких оправдань. Всі мусіли являтися точно, ніяких спізнень, ніяких „забув", „помилився", „не мав змоги виконати". Від людей, що працювали у його фірмі, він вимагав точности машин. Тільки машини часто псуються, а людям не вільно було псуватись, тобто — хворіти. Хто хворів — того звільняли з праці. За „залізним законом", що з хворовитого працівника нема користи.

Ясно, що президент в першу чергу сказав сам собі, що йому не вільно хворіти. Він приходив до праці навіть тоді, коли мав гарячку. Цим він хотів дати всім приклад, як треба ставитися до праці. В першу чергу праця — все інше не має значення.

Його тихцем називали „деспотом", але це йому ні в чому не перешкоджало. Бо чи його любили, чи не любили — він наближався до своєї мети, і цю мету таки на очах усіх осягнув: став мільйонером.

У цій історії не було б, мабуть, нічого особливого, якби не те, що „залізний президент" - мільйонер розпочав свою головокружну фінансову кар'єру... з нічого. Він походив з бідної родини і всі матеріяльні здобутки завдячував нікому іншому, як собі. Напівфантастичні оповідання про хлопців, які продавали на вулиці газети, а потім ставали багатіями, можна без труду прикласти до нього. Американці називають таких людей „селф мейд мен".

Проте, одного дня „залізний президент", який не вірив в існування хвороб, таки захворів. І то поважно. Він мусів піддатися складній операції, після якої, казали, „його життя висіло на волоску". Цей волосок теж мусів бути міцний, бо президент не вмер, але поволі почав видужувати. Але хоч він видужав — сталося те, у що його працівникам було трудно повірити: перестав бути „залізним". Щось у ньому змінилося, і він став таким, як усі — звичайною людиною. Він передав керівництво фірми в інші руки, заявивши, що досяг того, чого прагнув.

Це була б історія новітнього „деспотичного принца", а мені цікаво було почути ще про „павпера" — чи пак послугача, який, здавалось, не має ніякого відношення до „принца". Проте, відношення є; в цій фірмі є працівник, який за невелику платню виконує всякі „чорні роботи". Але це тільки вдень — вечорами він учиться, ходить до школи. В такий спосіб він хоче здобувати щораз кращі становища у фірмі. Цей молодий чоловік сказав собі, що він колись мусить стати президентом фірми! Що більше — він вірить, що ним стане так, як став колись „залізний президент".

Розказавши про цих двох людей, моя приятелька замовкла задумано. Здавалося, що оповідання скінчене, але ні. Вона сказала:

— Я часто думаю, чи „деспотичний принц — президент" хотів би помінятися ролями із своїм найменше платним працівником?

Мені це видалося дивним, і я їй про це сказала. Чому людина, що є мільйонером, хотіла б замінятися з кимсь, хто тепер дуже вбогий?

Вона засміялася:

— В цьому саме незбагненна химерність людської вдачі. Як довго людина-матеріяліст намагається здобути мільйон, так довго в нього є інтерес до життя. Коли ж його здобуде... — по павзі вона додала: — Мені здається, що цей молодий чоловік, який мріє стати президентом фірми, куди щасливіший від свого колишнього зверхника. Бо в матеріялістичному світі стремління дають більше вдоволення, як осяги.

Це її думка. А цікаво, що про це думають „новітній принц" і модерний „павпер"?

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

ЗАКЛИК НА ЧАСІ

Під таким заголовком в журналі „Українське православне слово" з лютого 1967 р. надруковано статтю, у якій переповідається опис жалюгідного стану Василіянського монастиря в Бучачі, зроблений Н. Бучацьким свого часу в „Свободі". Чорним шрифтом виділено такі слова: „Щойно побувавши на Рідних Землях, я зрозумів трагедію не лише Василіянських, але й всіх Православних і Католицьких святинь під диявольським режимом... Чому ж нам сидіти бездільно, коли в Рідному Краю йде постійна руйнація церкви й віри?"

Далі „Українське православне слово" коментує:

„На випливаюче з глибин серця автора „Чому?", на жаль, не так легко відповісти. А нелегко тому, що надто легко подати добрий десяток різних „тому, тому і тому", які ще й досі не так легко перебороти, або й цілком усунути з нашого життя. Не станемо й ми перелічувати отих різних „тому", щоб не доводити до зневіри мільйони тих наших людей, які, разом з Н. Бучацьким, ставлять нашим Владикам оте, в крові викупане й слізьми обмите, всеукраїнське — „Чому?" Проте, цілком свідомо ставимо „чому?" Пана Н. Бучацького на сторінках „Українського Православного Слова" як пресового органу Української Православної Церкви в ЗДА, бо, — хочемо вірити, — цією дорогою запит скорше дійде до розуму й серця всіх українських Владик, православних і католицьких, і вони нарешті не тільки урочисто написаним словом, але й одностайною поставою візьмуть в оборону найбільший скарб нашого народу — його сторозтерзану душу та його віру в Бога...

Що і говорити, а спільне слово, спільно підписаний заклик усіх українських Єпископів, скерований до провідників сучасного нам світу, зокрема ж до духовних провідників людства, став би подією понад події, і не лише як зовнішній вияв патріотизму й зрілости наших власних духовних провідників, але, — що головне, — й як чин, що збагатив би мільйони українців безмежною силою віри в кращу долю, в перемогу Правди над злом та дав би радісну й оживляючу нагоду ствердити, що боронити українську душу і дорогі їй скарби припало не маленьким і припадковим людям, а людям покликаним до цього Божим Провидінням, людям, які про Боже й найближчого ближнього дбають більше, ніж про своє особисте, спархіяльне чи парафіяльне.

До такого спільного і великого слова трапляється й велика нагода: в 1967 році сповнюється 50 літ останнього етапу нашої Визвольної Боротьби, яка і далі безупину триває"...

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ВИСТАВИ В УССР

Як повідомила київська „Культура і Життя" з 2-го лютого, у м. Хмельницькому „п'єса М. Куліша „Комуна в степах", створена понад 30 років тому, знову побачила світ," — поставлено її на відзначення „50-ліття Жовтня". Крім того, йдуть п'єси російських авторів: „Юність батьків" Горбатова, „Російські люди" Сімонова, антиукраїнська аґітка Галана „Під золотим орлом". У Харкові відбулись прем'єри: „Дума про Британку" Яновського, „Останні" Горького, „Радісний берег" і (нарешті!) „Лісова Пісня" Лесі Українки. Але вже в підготові — антиукраїнська, русотяпська п'єса В. Іванова „Бронепотяг 14-69".

Прот. Д. Бурко

АНДРІЯН КАЩЕНКО

(2)

Останні майже два роки свого життя Кащенко лежав хворий, розбитий паралічем, пригнічений душевно. Його твори вже 1921 року большевицька влада суворо заборонила, заборонено й згадувати ім'я письменника. Підвечір 29 березня 1922 року по Україні розійшлася із Січеслава сумна вістка, що Андріян Кащенко помер. Помер на 64-му році життя один з апостолів української національної правди, який ще міг би жити й писати, навчати й озброювати духово українські покоління, коли б не совєтський тиранічний режим.

Заслуга Кащенка перед українським народом, безперечно, велика. Його твори будили, формували й загартовували національну свідомість нашого суспільства. Щирість і безпосередність Кащенкових оповідань, в яких так ясно воскресає минуле рудного краю, барвиста, як запашна лука, мова і чудові образи зачаровують читача. Коли Дмитро Яворницький, найширший дослідник Козаччини, який довго жив і працював у тому ж Катеринославі, прислужився як великий історіограф Запоріжжя та його музеолог, то Кащенко прислужився як популярний народний оповідач про Запоріжжя. Він продовжував діло, яке почав Гоголь своєю невмирущою повістю „Тарас Бульба". І не один з українських юнаків міг би сказати словами Сосюри: „... начитавшись Гоголя й Кащенка, я змалку марив образами Козаччини". Багато тисяч цих юнаків, побачивши живе козацтво — українське військо УНР, пішли в його полки і доостанку героїчно боролися проти переважаючих військ большевицької Росії за долю й волю свого народу.

Писання Кащенка відзначаються гарним стилем і експресією. „Скінчилась довга, пекельна ніч і починався тяжкий день, а бойовище не припинялося. Проте, ляхи дедалі все дужче натискали на козаків, переміняючи втомлених своїх жовнірів на свіжих, а сила козацька все зменшувалась, бо в козаків не було підмоги.

— Не посоромимо, брати, козацької слави! — гукнув Нечай до козаків. — Раз мати на світ породила, раз і вмерти!

І почалася знов смертельна січа. Кров козацька і лядська червоною річкою бігла повз замкову браму... Нечай дістав ще три рани. Кров залила йому всю одежу й закривавила коня. Сила покидала його, могутня рука слабшала, і шабля ставала важкою... Проте, він бився ще, як поранений лев...

— Діти мої любі, товариші вірні! — гукнув Нечай ще раз. — Стійте за волю до загину!.. Хоч живі не будемо, так слави здобудемо!" (Повість „Славні побратими").

„На Дніпрі тихо-тихо... Дивиться Василь у чисту, як люстро, воду Дніпра, що купає в собі золоте проміння пекучого сонця, та на кучеряві верби, що підступили з обох боків до рідної річки, і вперше туга взяла його за серце, що доводиться покидати цю Божу благодать; у голові ж молодого хлопця стало питання: через що ж воно так?.. і чи по правді ж воно сталося, що запорожців примусили покинути одвічні свої, политі кров'ю, землі?" (Повість „З Дніпра на Дунай).

Сьогодні Андріян Кащенко, живий у своїх творах, в Україні від 1921 року лежить живцем похований, як і воля нашого народу, під важким каменем совєтського режиму. Але віримо, що прийде час, коли Кащенкові твори знову читатиме Україна і голосно згадуватиме його, як одного з передових своїх подвижників.

(„Укр. Християнське Об'єднання Молоді в Німеччині").

Вінніпеґ, Канада

КОЛЕҐІЯ св. АНДРЕЯ

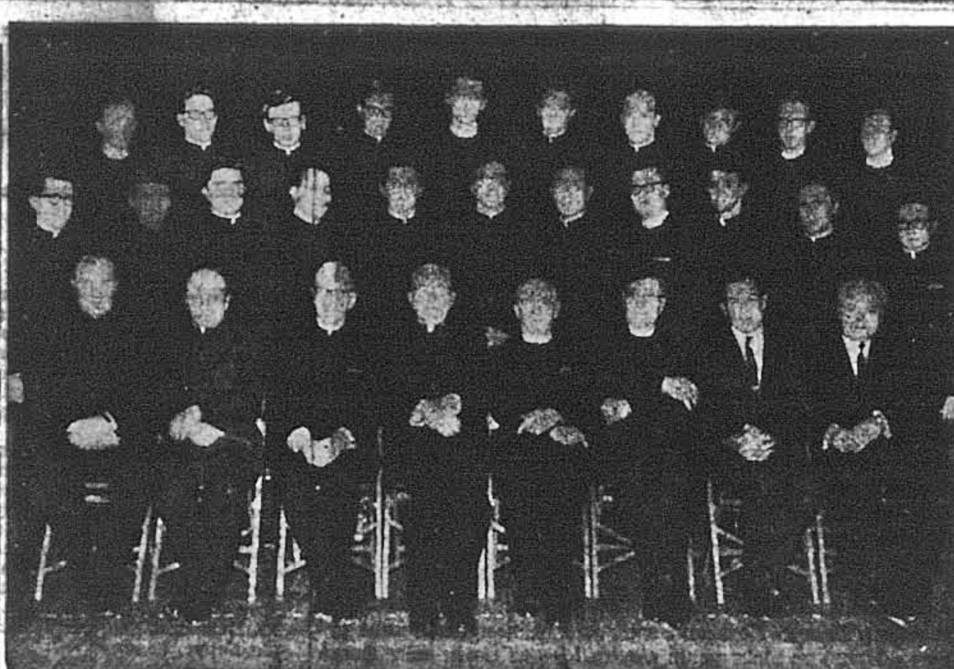
4 вересня 1966 року сповнилося 20 літ від відкриття Колеґії св. Андрея в Вінніпезі. За 20 років свого існування Колеґія здобула собі чимале признання серед українського громадянства вільного світу, як одинока виховавча установа для підготови кандидатів на священиків Української Православної Церкви. Ця інституція ще досить молода, але вона вже дала свій показний вклад для справи збереження й розвитку Української Церкви й нації поза межами України, і на неї дедалі більше звертаються очі українського громадянства, щоб вона ставала осередком нашої культури в Канаді, кузнею духа для молодого українського покоління, якою бажали б бачити її батьки-піонери і всі ті, що дали свій вклад у розбудову українства.

Перед заснуванням Колеґії існували духовні курси для кандидатів на священиків, а в роках 1932-1944 була Українська Православна Духовна Семінарія в Вінніпезі. Хоч з неї вийшло мале число священиків, але православні українці глибоко відчули це збільшення працівників на ниві Христовій між українською спільнотою. Коли мусіли перерватися Богословські Курси під час 2-ої світової війни, то вже була думка про заснування високої богословської школи в формі Колеґії, вже з постійним приміщенням.

Плян заснування Колеґії св. Андрея був уперше предложений на Конференції Духовенства 29-го червня 1943 р., і яка його схвалила.

Були побоювання, що не зможуть зібрати потрібних фондів. Але свідомість і жертвенність української православної спільноти в Канаді і цим разом себе виявили, і через півтори року по проведенні першої збірки на фонд Колеґії, тобто збірки в Ст. Джулієн, Саск., 18-го липня 1943 р., куплено в Англіканської Церкви будинок для Колеґії в північному Вінніпезі, а через півтора року пізніше вже почалася наука в Колеґії. В академічному році 1947-48 при Колеґії вже існував Богословський Факультет. Було дванадцять студентів з Канади і ЗДА.

Усе ж таки у студентів-богословів відчувався брак можливости здобути університетську освіту, як додаткову поруч Богословія, тому 1958 р. вирішено дослідити можливість переведення Колеґії на площу Манітобського університету. У 1962 р. продано старий будинок, і переміщено Колеґію у тимчасові приміщення — спочатку на 115 Макрей, а потім на 9 Ст. Джанз Евню. 14-го червня 1962 р. Колеґію приєднано до Манітобського університету, а 11-го грудня 1962 р. Блаженніший Митрополит Іларіон зрушив першу скибу землі на місці, де почали будувати нову Колеґію. Жертводавці були щирі, праця проходила успішно, і урочисте відкриття Колеґії св. Андрея на площі Манітобськогїо у ніверситету відбулося 4 і 5 липня 1964. року. Увесь український православний народ святкував великий празник.

На знимці сидять зправа наліво: перший ряд — викладачі Богословського Факультету — п. ПетроА. Пауш, проф. д-р Ю. Мулик-Луцик, Ссеч. о. д-р С. Сасс, Преосвящ. Єпископ Борис, Блаженніший Митрополит Іларіон, Високопреп. о. протопресвітер д-р С. В. Савчук (Принципал), Високопреп. о. Архимандрит Іов (Скакальський), Всеч. о. Ю. Ягодський (немає на знимці Всеч. о. І. Стуса; друугий ряд — С. Семотюк, Ф. Осиченко, В. Радоєвич, І. Куліш, Г. Подгурець, М. Савченко, І. Наконечний, Всееч. о. Г. Філь, Р. Єринюк, С. Глуханюк, і В. Лакуста; третій ряд — М. Тимчишак, С. Сенайко, Я. Басет, М. Згодзінський, І. Щерба, М. Сарамаха, І. Куташ, Л. Кубин, О. Равлюк, і А. Сірий.

Колеґія вже третій рік існує на площі університету і починає відогравати дедалі активнішу ролю в університетському житті, як і в житті українського громадянства Канади, а головно Вінніпеґу. На Богословському Факультеті, деканом якого є Первоієрарх Української Греко - Православної Церкви в Канаді, Блаженніший Митрополит Іларіон, є сім викладачів і двадцять один студент з Канади й ЗДА. Директором Колеґії є Високопреп. о. протопресвітер д-р С. В. Савчук, а настоятелем студентів Богословія є Високопреп. о. Архимандрит Іов (Скальський), який є і капеляном Колеегії.

Колеґія дає чотирирічний курс Богословія і видає ступені „Ліценціята Теолоґії" й „Бакалавра Богословії". Щоб бути прийнятим на Богословію в цьому році, студент мусить мати закінчений перший рік університетських студій. Ця вимога щороку підвищується до „Бі-Ей", або якогось іншого однозначного у ніверситетського ступеня.

Крім студентів Богословія в Колеґії перебувають студенти, які студіюють у Манітобському університеті. Будинок Колеґії має приміщення для понад 100 студентів. Вони орґанізовані в Студентську Раду, яка щороку випускає свій річник. Колеґія головно для них влаштовує вечірні курси української мови (початкові і XII кляса, однозначна з українською мовою 91 в Університеті), а тижневі виклади на тему української культури. На ці курси приходять студенти й з-поза Колеґії.

У Колеґії існує Студентське Богословське Товариство, що складається зі студентів Богословія в Колеґії. Мета цього Товариства — дбати про всебічні справи студентів Богословія і сприяти інтересам Колеґії. Товариство щороку влаштовує Свято - Андріївський Вечір в пам'ять свого покровителя й Колеґії, св. Апостола Андрея Первозванного. Головою Товариства цього року є п. Степан Семотюк, а секретарем п. Роман Єринюк.

Крі цього Товариства при Колеґії гуртується й Товариство ім. св. Іларіона, яке існує для українських студентів Манітобського Університету православного віроісповідання. Капеляном цього Товариства є Всеч. о. Мирон Клиш, який є настоятелем Колеґії. У Колеґії відбуває проби хору й танцювальної групи Союз Українських Студентів Канади при Манітобському університеті. Колеґія є центром українського культурно-громадського життя.

У каплиці Колеґії св. Андрея відбуваються Богослуження, на які обов'язково ходять студенти Колеґії, але бувають там і вірні з-поза Клеґії.

Ось так здійснилася мрія основоположників Української Православної Церкви в Канаді і віруючого українського православного громадянства. З Колеґії вийшло й далі виходитиме дедалі більше пастирів для українців у Канаді та ЗДА, а може пізніше й для нашого народу в поневоленій Україні. З неї виходять також молоді українці, які заступлять своїх батьків у народних організаціях, і далі будуть нести смолоскип української Церкви, й народности. Колеґія св. Андрея в майбутньому має грати таку важливу ролю в житті українців, як відограла колись Київська Могилянська Академія в батьківщині наших батьків, в Україні. Це її покликання. І обов'язком православних українців є допомогти в цьому нашою моральною й матеріяльною підтримкою. Маємо дбати про те, щоб поставити Колеґію на відповідній матеріяльний і духовий рівень, щоб вона могла належно виконувати своє високе покликання, і щоб світила зорею своєї науки й ідеології серед українського народу: щоб її вихованці служили Богові й українському народові.

Ігор Ґ. Куташ,
Пресовий Референт Студентського Богословського Товариства при Колеґії св. Андрея в Вінніпезі.

Асторія, Л. Ай.

ЮСУМА ПРИДБАВ ДІМ МОЛОДІ

Вже від кількох років існування Відділу ЮСУМА і інших організацій в Асторії відчувалася пекуча потреба приміщення для організованого життя молоді, студентства та старшого громадянства. Крім церковної залі, де час до часу можна було влаштувати лише скромні забави, громадське життя ні молодечі організації не мали ніяких виглядів на розвиток своєї праці, не маючи своєї домівки. Голова Відділу ЮСУМА п. І. Вітюк поставив до диспозиції молоді, безкорисно, підвал у своєму домі, який є замалий і не відповідає для праці молоді.

Тому Батьківський Комітет при ЮСУМА і Булава Відділу носилися з думкою придбати дім, в якому знайшли б приміщення наша молодь і громадські організації. Комітет створено в жовтні 1965 р. з поважних осіб, які дійсно тривожаться майбутністю молоді, щоб їхні діти залишились при українстві, та не блукали по чужих клюбах.

Комітет для придбання Дому СУМА — Дому Молоді переконаний, що батьки та патріотичне громадянство Асторії й околиці зрозуміють вагу власного Дому для своїх дітей та з відкритим серцем поставляться до збірки пожертв, що запевнить їхнім дітям добре рідне виховання в дусі українських визвольних ідей і прив'язання до наших прадідівських традицій. Допоможіть членам Комітету зібрати відповідний фонд на Дім Молоді. Список жертводавців від 100 дол. в гору буде виставлений на металевій таблиці на видному місці в цьому Домі.

Збірки пожертв переводитимуть члени Комітету та уповажнені громадяни, які відвідають батьків, прихильників молоді і всіх людей доброї волі у вечірніх годинах, по суботам, в неділі і свята. Прийміть збірщиків та жертвуйте серцем і душею, бо робите це для ваших дітей.

Дотепер вже зложили пожертви слідуючі громадяни: по 500 дол.: Іван Вітюк, І. Дзядів, Теодор Байко, Кат. і Мих. Лехіцький, Теодор Кострнба, Йосип Пацура, Хр. і Вол. Будзяк, Вол. і Соня Пахульський; по 400 дол.: Дм. і Мел. Чолій, Петро Бурик; по 250 дол.: Ольга і Мих. Стецький; по 200 дол.: Сас. Наконечний, Сас. Якимів.

І. Д.

● **Східньо-німецькі комуністи** несподівано звільнили четверо американців у віці 24-26 років, що були арештовані в Східній Німеччині і засуджені на довгорічні в'язничні кари за перепачковування німців з комуністичної Східньої Німеччини на захід. Між тими звільненими були три мужчини й одна жінка. Кожне з них перевело вже більше року у в'язниці. Вони так привикли були вже говорити ввесь час по-німецьки, що прибувши до Західнього Берліну в розмові з американськими журналістами, надзвичайно хвилюючись з радости, говорили наполовину по-німецьки.

З пожовклих листків

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Росія подобає на вулькан перед вибухом"
(„Свобода" з 30 січня 1917)

Берлін, 26 січня. — Болгарський посол в Берліні, д-р Різов, заявив принагідно відповіді альянтів на мирову ноту Вільсона отсе: „Край можливих неможливостей" і „неможливих до об'єднання супротивностей", як деякі сатирики називають Росію, є вульканом в передодні вибуху. На се вказують найліпше звіти російської преси зі засідань Думи, без огляду на те, скільки правди затаєно з приводу російської цензури. Росія є тепер поділена на три часті: Перша часть — се царська Росія, се теперішній режим з царем на чолі... Другу частину становить Росія, так звана ліберальна. Вона є заступлена „поступовим бльоком", який у Думі має більшість... Третя часть — се російські робітничі кляси: робітники, селяни, соціялісти й інші... Погодити всі ті групи є річчю неправдоподібною, коли не зовсім неможливою. *Лише чудо могло би вирівняти сі неможливі до об'єднання супротивності*".

„12 мільйонів людей заслано в Росії"

„Вашингтон. — Після проголошення заяви, що американське правительство поручило свому послові в Берліні вислати агентів в цілі розслідження справи щодо засланих німцями бельгійців, одержав президент Вільсон і департамент для заграничних справ просьбу, аби перевести слідство щодо положення поляків, литовців, фінляндців, українців і жидів, засланих російськими властями... 12 мільйонів поляків, литовців, фінляндців, українців і жидів заслано з їх місць замешкання за час, відколи війна розпочалася... Однак їх не лише заслано, але сотки тисяч тих засланців зістало убитих в тих місцях, де їх вислано, а всьому тому приглядалися російські салдати і чиновники. Тисячі засланих згинули в часі транспорту з причини голоду і умучення..."

„Німецький цісар святкував свої уродини"

„Лондон, 27 січня Після донесень з Німеччини цісар обходив своє родинне свято в головній военній кватирі на схднім терені війни. З нагоди 58-літньої річниці уродин цісаря Вільгельма наспіло багато телеграм із желанням, між іншими також телеграма від президента Вільсона. Цісар перебув день в товаристві цісареви, австрійського цісаря Карла, канцлера Бетман Гольвеґа, міністра заграничних справ Цімермана, ген. Гінденбурґа і ген. Людендорфа..."

З ТЕАТРАЛЬНОЇ ЗАЛІ

„Театр у П'ятницю" починає зимовий сезон

Філядельфія. — Діюча від п'яти років на терені Філядельфії мистецька театральна одиниця під керівництвом Володимира Шашаровського, що носить досить дивну назву: „Театр у П'ятницю" — після успішних прем'єр у Філядельфії — „Найкращі Хлопці з Дивізії" та „О Пів до Другої Години", обидві авторства О. Лисяка, відвідавши у своєму осінньому турне з вище згаданими виставами наш Ню Йорк (правда в Ню Йорку ми бачили покищо тільки „Хлопців з Дивізії"), Балтимор в Меріленді, Клівленд в Огайо та Торонто в Канаді, де вистави театру мали не менший успіх як у Філядельфії, розпочинає свій зимовий сезон.

В п'ятницю 10-го лютого, о годині 8.15 вечора у власному приміщенні при 23 і Бравн у Філядельфії, театр виставить зовсім перероблений після прем'єри музично-комедійний монтаж О. Лисяка: „О Пів До Другої Години" в постановці Володимира Шашаровського та з участю Марії Лисяк, Юлії Шашаровської, Богдана Паздрія, Володимира Карп'яка та Володимира Шашаровського. Музичний супровід — Зоя Маркович, декорації Василь Сердюк. В неділю 12-го лютого о год. 5-ій по пол. в Честер біля Філядельфії, „Театр у П'ятницю" поставить відновлену комедію Альдо де Бенедетті, яка тішилася в минулих сезонах великим успіхом у глядачів: „Багряні Рожі" в постановці Богдана Паздрія та з участю Лізи Чепіль, Оксани Рудакевич, Пінота Рудакевича та Богдана Паздрія.

Михайло Івасівка

Новий український балет-казка „Попелюшка"

Редакцію „Свободи" відвідала відома солістка-балерина і авторка власних сюжетних танкових композицій Рома Прийма-Богачевська, яка провадить третій рік „Балетну школу" в Ню Йорку. Вона розповіла про двогодинний балет „Попелюшка", який буде незабаром вперше показаний в Ню Йорку. На запитання, хто є автором балету „Попелюшка" і скільки часу тривала над ним праця? — Р. Прийма сказала:

— Оригінальну музику до цього балету написав композитор д-р Ігор Соневицький, використовуючи кращі зразки українського музичного фолкльору. А над опрацюванням цього відомого сюжету, над укладенням ориґіналу ми удвох працювали вже давно. Фактично, ми удвох тісно співпрацювали, створюючи цей балет-казку. Праця тривала майже цілий рік. Ще майже півроку треба було додати на працю з дітьми-виконавцями. Глядачі побачуть на сцені аж 56 дітей, між ними Попелюшку, у виконанні талановитої Квітки Цісик, Князенка, танцюристок - „коників" у кареті, що вкочуються на сцену та інших. Найбільше приємних турбот я мала з двадцятьма малими „мишенятами", які мусіли запам'ятати багато розрізнених і спільних рухів, але й „мишенята", сподіваюсь, найкраще виконають свої „партії". Всі учасники — це учні „Балетної Школи".

(К.)

Дітройт — Захід, Миш.

ЯЛИНКА В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Управа Кружка „Рідна Школа" з учительським збором влаштували Ялинку 15 січня в авдиторії парафіяльної школи. Учителі подбали про гарну програму, а батьки про традиційні різдв'яні страви. Столи святочно накриті, а на сцені пишались, чудово прикрашені, дві ялинки. Свято відкрив голова Управи п. Михайло Ніньовський, що вже п'ятий рік очолює Управу Кружка. П. М. Ніньовський привітав присутніх гостей, а між ними почесного голову Управи о. шамбеляна М. Бохневича, місцевого пароха, приятеля нашої школи.

Програму зачали учні шостої кляси різдв'яним тропаром, що його відспівали Ю. Ніньовський, Н. Федак і Р. Зубар, дальше були коляди: „Бог предвічний", „Небо і земля" і „Дивная новина" а учениця М. Леськів віддеклямувала вірш: „Різдво" — О. Грицая. Ту сценку приготовив учитель Е. Василина.

Найкраща деклематорка нашої школи Віра Чучман деклямувала вірш н. т.: „Святий вечір в Україні". Гості з насолодою слухали в гарно відданій віршованій формі розповіді про наші різдвяні звичаї. Потому була збірна сценка „Свічки і Ялинка", яку виконували учні нижчих кляс. Той виступ був опрацьований учительками Н. Терлецькою і М. Кузьо. Оригінальні строї та уміле виголошування текстів вказувало на старанну працю учительок. Також не можемо забути про наших найменших зі садочка, що опікується ним 81-ий Відділ СУА, де є головою п. Перецька. Садочок при школі провадить п. Кучер, а виступ садочка на святі зі сценкою „Зайчик і ялинка", а також кількома колядками, приняли дуже тепло присутні. Виступали також учні другої кляси під проводом учит. В. Мушинської. Видно було, що праця Школи Українознавства не йде марне і приємно було слухати, як учні виголошували чистою українською мовою вивчені декламації. Нехай завидують ті родичі, що не хочуть посилати своїх дітей до Рідних Шкіл. Програмою проводив уч. Я. Яворівський.

Опісля голова попросив до слова і до молитви о. монс. Бохневича, котрий у гарних словах вказав на велику ролю, яку мають церква і рідна школа у вихованню нашої молоді. Коли ми не доложимо якнайбільшої старанности до релігійного і національного виховання нашої молоді, то ми стратимо все, що дотепер набули.

Пані під проводом пані Ніньовської подали смачні святвечірні страви. На закінчення свята п. Михайло Ніньовський покликав представників організацій до коротких привітів. Від ОДВУ зложив побажання інж. Я. Варивода, від 23 відділу СУА говорила п. М. Ясінська, що зложила від своєї організації п'ятдесят долна цілі школи. Дальші побажання склали п. Перецька від 81-го Відділу СУА, п. Гординський від Пластприяту, п. Кльось від СУМА, п. П. Сотник від Кредитової Спілки „Будучність" від якої зложив 25 дол. для школи. Коротку промову виголосив також управитель шкли п. І. Білоус. Гарно висказався про обов'язки родичів і працю рідних шкіл о. Василь Яремак, що відмовив кінцеву молитву. Голова Управи подякував всім, що причинилися до влаштування свята. Милим споминoм для всіх залишиться це свято, а передовсім для родичів, що їх діти виступали в програмі. Такі свята повинні зрушити сумління тих батьків, що думають, що їх дітям непотрібне є знання рідної мови і наука про нашу поневолену Батьківщину.

Е. Василина

ПОВЕРНЕННЯ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

Владімір Казен-Комарек, засуджений комуністичним судом у Празі на вісім років тюрми і зараз потім звільнений комуністичним урядом, із своєю дружиною Доротою після свого повороту до ЗДА на летовищі в Бостоні. Журналістам Казен-Комарек заявив, що за час свого 3-місячного перебування в тюрмі він втратив 20 фунтів ваги.

Ювілейне паломництво до Св. Землі

Отці Василіяни з церкви св. Юра в Ню Йорку від 2-го грудня 1966 р. кожного тижня у своїх радіопрограмах повідомляють про Ювілейне Паломництво українських студентів — студенток, що вчаться в коледжах і унiверситетах, як теж молодих професіоналів, у ЗДА. Це паломництво влаштовують із двох нагод: 1900-ліття мученицької смерти Верховного Апостола св. Петра і 100-ліття канонізації св. свщмч. Йосафата Кунцевича ЧСВВ. Воно пробуде у св. Землі вісім днів, а в Римі шість днів. Уся подорож триватиме від 23-го червня до 25-го липня ц. р., — найбільш вигідний час для студентства. Її зроблять літаками компаній PAN AM, TWA і швайцарськими, автобусами й поїздами, що їх уже замовила компанія American Express.

Під час цієї подорожі паломники поклоняться святим місцям у Єрусалимі, Витлеємі, Назареті, перед мощами Верховного Апостола св. Петра і св. свщмч. Йосафата в Римі, в чудотворних місцях у Люрді, Фатімі й Лізіє. В цих усіх місцях вони засвітять лямпади. Також відвідають і оглянуть історичні й мистецькі пам'ятки в европейських містах — Лісбоні, Мадриді, Толедо, Атенах, Константинополі, Римі, Помпеях і Парижі; в Єгипті — столицю Каїр, залишки пірамід і Мемфіс. А й любуватимуться красою Чорного моря, з яким межує Україна, вулкана Везувія та італійських міст — Салерна, Амальфі, Соррента й Ніцци на французькій Рів'єрі.

Добрі нічліги в готелях і харчування в ресторанах уже замовляє компанія American Express.

Докладний плян усієї подорожі дістануть кожний член паломництва і його родина.

На покриття коштів усієї подорожі, нічлігів і харчувань кожний учасник цього паломництва платить 1.600 (тисяча шістсот) долярів).

Пашпорт, як і лікарську посвідку щеплення, треба придбати до кінця травня ц.р.

Завчасу заявляйте свою участь у цьому ювілейному паломництві!

Заяву участи в ньому разом із завдатком 100 долярів приймає о. Марко Дирда ЧСВВ до 21-го березня ц. р. В цій справі можна телефонувати кожного дня, крім неділь і свят, на число тел.
Code 212 OR 4-1615

Решту з поданої суми треба доручити до 23-го квітня ц.р.

Адреса:
Rev. Marko Dyrda, OSBM.,
22 East 7th Street
NEW YORK, N.Y., 10003

Вісті з Ріджайни

ТРАДИЦІЙНА МАЛАНКА

(В. К.) Вже 6-ий рік підряд Клюб Українських Професіоналістів і Промисловців у Ріджайні влаштовує зустріч Нового Року у формі традиційної Маланки, репрезентаційного балю в столичному місті Саскачевану.

Цьогорічна Маланка відбулася 13 січня в приміщеннях Офіцерського Клюбу З'єднаних Збройних Сил На неї прибуло поверх 200 осіб з Ріджайни та околиці, між ними група студентів місцевого університету зі своїм опікуном проф. д-ром Петром Воробієм. Цим балем Управа Клюбу відзначувала 100-річчя Канади та 75-річчя українського поселення, як про це згадав В. Чиж, президент Клюбу у свойому новорічному слові. Функції аранжера вдало сповняв д-р Богдан Бачинський, відомий лікар у Ріджайні. За зорганізовання балю відповідав Франко Соджонкі, який доклав усіх старань, щоб ця імпреза вийшла якнайкраще. Місцева щоденна преса присвятила у трьох своїх виданнях належне місце та світлину і пояснення українських звичаїв, пов'язаних з Маланкою.

Місцевий Клюб, хоч членством невеликий, то одначе помічується старання Управи включити в свої ряди більше число членів. Під теперішню пору до Клюбу належить 36 осіб, які заступають різні професії. Крім своєї внутрішньої праці, яка зводиться до двомісячних сходин, злучених зі спільною вечерею і доповіддю, в діловому році, переведено кілька вдалих імпрез. Сюди слід вчислити спонзорування радіомовлення і закуплення довідкових книжок з україніки за ціну коло $200. Ці книжки будуть незабаром передані бібліотеці місцевого університету, щоб у той спосіб збільшити колекцію, якою опікується Клюб. Як минулими роками, так і тепер, наділено трьох середньошкільників стипендією, які виказалися найвищими марками з української мови. Одну з тих стипендій постійно фундує Йосиф Масляний, відомий місцевий промисловець. Цього року стипендіями наділено таких учнів: Мирона Ващишина, Михайла Зубкова і Надю Казимиру. Крім цього слід згадати, що Управа Клюбу веде пееретовори з одною з місцевих радіовисилень у справі постійного одногодинного українського радіомовлення кожного тижня.

До Управи Клюбу Українських Професіоналістів і Промисловців у Ріджайні належать такі особи: Василь Чиж — голова; д-р Олекса Василенкі — минулорічний голова; Ярослав Скрипник — перший заступник; д-р Богдан Казимира — другий заступник; д-р Максим Довганюк — скарбник - секретар; Франко Соджонкі — голова соціяльного комітету; Юрко Процюк — голова комітету приєднування членства і Михайло Гоменюк — голова програмового комітету.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛЮТОГО 1967 р.

БРУКЛИН, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 325 о год. 8-ій веч. в УНДомі при Grand St. Проситься членів прибути, будуть важливі справи до полагодження. — Стефан Благий, секр.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 371, о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при 140 Проспект Евню в Ірвінгтоні, Н. Дж. Проситься Членів платити свої залеглі вкладки на зборах Відділу. — мгр І. Оверко, пред.; Ю. Варанюк, фін. секр.; Марія Герус, касир.

СУБОТА, 11-го ЛЮТОГО 1967 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182 о год. 6-ій вечора в залі Української Православної Церкви при 45-47 Hope Ave., Пассейк, Н. Дж. —Управа.

АМБРІДЖ, Па.— Місячні збори Відд. 161 ім. св. Василія о год. 7-ій веч. в клюбовім приміщенні. — Секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні і місячні збори Б-тва св. Володимира, Відд. 130, о год. 8-ій веч. у приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ій вул. На порядку нарад: Звіт Уряду і Контр. Ком., вибір нової Управи на 1967 рік. Проситься до чисельної участи. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ЛЮТОГО 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні збори Т-ва „Любов", Відд. 45, о год. 11:30 до 1:30 в Домі Укр. Амер. Горожан при 847 Franklin вул. Просимо Членів вирівняти свої вкладки. Новообраний Уряд на 1967 рік: Предсідник — Василь Колінко; секретар — Микола Сеник; заст. секр. і касир — Осип Сеник. Контр. Комісія: Ярослав Бернадин, Афтаназій Шопа, Стефан Падилюс. — Управа.

БАЛТІМОР, Мд. — Місячні збори Б-ва Пр. Тройці, Відд. 320, о год. 2-ій по пол. в Укр. Гор. Клюбі при 3101 O'Donnell St. Проситься членів прибути на означений час і вирівняти свої вкладки. — Д. Пісецький, предс.; Іван Малко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, о год. 12-ій вполудне в домі Горожан, 847 N. Franklin St. На річних зборах увійшли до Уряду: М. Курко, пред.; В. Хром'як, касир; С. Филик, фін. секр.. Контр. Комісія: М. Лешак, В. Хром'як та Я. Козел. — С. Филик, фін. сек.

ДІТРОЙТ, Міш. — Місячні збори Б-тва св. Ів. Хрестителя, Відд. 292, о год. 1:30 по пол. в УНДомі. Рівнож повідомляється, що на цьогорічних Загальних Зборах Відділу, Управу на 1967 рік перевибрано з останнього року. Проситься Членів, щоб приходили на всі збори Відділу. — Управа.

МЕНВІЛЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349 о год. 2-ій по пол. в домі Михайла Габера, при Washington Ave. у Manville, N.J. Важливі справи до полагодження, тому проситься Членів прибути на збори. Управа Відділу на 1967 рік: Йосиф Геречка, голова; Теодор Трензилюк, заст. голови; Вас. Бойко, касир; Михайло Захарко, секретар. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102 зараз по Співаній Сл. Божій, о год. 11:30 в церковній залі при 2280 West 7th. Подаємо також до відома, що починаючи від березня ц.р. збирання вкладок і місячні збори відбуватимуться в другу неділю місяця в залі церкви св. Йосафата при 5520 Sttate Road, Parma, Ohio. — За Уряд: І. Попович. пред.; Д. Мацалаба, кас.; М. Бобечко, секр.

ЯНГСТАВН, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. Ів. Хрестителя, Відд. 230, о год. 4-ій по пол. у власній залі при 914 Franklin Ave. Збори відбуваються кожного місяця у другу неділю по першім, о 4-ій год. по пол. На річних зборах вибрано таку Управу на 1967 рік: М. Мартинишин, голова; Е. Волошин, заст. голови; П. Ліщак, фін. секр.; І. Сугар, рек. секр.; Контр. Комісія: М. Мушинський, І. Баган, І. Ліщак. Управа Клюбу: В. Брач — завідатель; О. Рибалт, секр.; М. Панькевич, касир. Дорадчий Комітет: І. Грибиняк, адвокат М. Юрчишин, Я. Войтович. — П. Ліщак, секр.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
проголошує на шкільний рік 1967-68
ТРИ СТИПЕНДІЇ У ВИСОТІ
$1,000, $600 і $400

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу членам УНСоюзу, студентам каледжів та університетів у ЗДА і Канаді, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), предмету студій та потреби фінансової допомоги.

Подання слід вносити до 31-го березня 1967 р. на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 5760. Нова атака м'ясоїдних!

Чуйні ніздря мавполюда почули сліди дикого кота; селюхи були брутально покалічені пазурами!

Нагло схвильоване биття барабанів повідомляло про те, що дикі коти з джунглів знов напали!

Що могло бути за цією таємницею? Чому м'ясоїдні атакували тубільців?